

ze blijdschap
lijke niet doen
ven in reactie
n heusch niet
k de Friezen
d worden.

draf op „Be-
dat „leidende
s de generale
„blijk geven“,
ar één woord
trouwen voed-
den van die
pecial onder-

ad opgemerkt,
geval-Drachten
aar besluiten,
kerkrechtelijke
Ds V. uit. Hij
an een eigen-
dan (niet uit
ase), dat „het
ordt gestookt“

ie het vuurtje
eekende. Had
at we op zijn
„blozen“ heb-
n hebben, wat
ten verwijzen
uitspraak (zie
evenwel werd
t door een of
e zijde) gepu-
n een hooger
en. De wereld-
let aan, kerke-
lijn te stellen.
„ja, dan kan
het krachtens
erkelijk-theolo-
de Kerken er
ts gronden
kerkrechtelijke
it hebben ge-
aan ons allen
ing raken,
basis van ons

nem wat al te
ellends“ tegen-
e. Weer even-
ze lezer zich
„e.s.“) spreekt
is ik het heb
degradeer“ ik,
en“ — excusez
m — Ds V. dan
hem nooit toe-
venze tirades,
gelegd, wat ik
eef, ze hadden
n proeven. Nu
nu eens letten
„Deze manier
ctuur ons wel
oos en op den
u den mensch-
ik; de nieuwe
verbliden en

ouwen“ klaagt,
blad indertijd
r mij niet ver-
chten omtrent
voor het af-
elding van wat
t twee quan-
titen van den
ze voorzichtig-
geving voorge-
die insinuatie
vat er gebeurd
wen schrijven?

deze bedrijven
op mijn artikel,
en. Helaas —
leidele stukken
V. was in de
met het thema,
t was Christus;
Christus maar
nig geknauwd.
assing“, die ik
den tekst in
at de verkond-
t, want Prof.
Zijn kerk ge-
en te prediken,
e woorden hoo-
t meerdere ver-
rs). Toepassing
nga. Intus-
van „zwijgen“.
en. Zoo blijven

de Friezen, die alleen maar van het „kerkblad“ lezers zijn, verstoken van de nadere behandeling van Christus' recht in Zijn kerk. Jammer, dat een dienaar des Woords zulk een „toepassing“ maakt. Jammer ook, dat hij zijn „eigen ik“ nog even laat ontvallen, dat hij anders, als hij maar spreken wilde, „dat stukje van Schilder zoo fijn uit mekaar rafelen kon“.

We zullen 't gelooven. Zoodra we de argumenten hooren. Tot zoolang wenden we ons geërgd af van deze slechte polemiek, die nog prikkelt, als ze vroom wordt, omdat ze 'teenige nallet, wat een goede toepassing altijd doet, n.l. 'tonrecht van het vorige artikelte herstellen.

Ds V. doet de „bede“, dat anderen ook zijn toepassing mogen maken. Zulke beden ken ik ook uit het ethisch-trenische kamp. Hoe veel Friezen reageeren nu nog op deze „leiding“? Wat heeft Kuiper Sr er tegen kunnen toornen in zijn groote dagen, toen hij het „kerkrecht der doeleantie“ verdedigde tegen kerkelijke debaters, die óók hun „toepassing“ maakten op het thema der preek, die Ds V. gehoord heeft.

Het was goed, deze dingen te signaleren. Ze typeeren zekere soort van polemiek, waarbij de waarheid steeds „geknauwd“ wordt.

Inmiddels zullen we ondanks de bede van Ds V. nu nog enkele kerkrechtelijke uitspraken der particuliere synode uit niet-vertrouwelijke stukken citeeren, over enkele weken. Want we moeten Christus blijven prediken, ook al wordt het eigen ik... Nu ja, we laten Ds V. verder maar rusten. Voordat men het kerkrecht van Friesland-Zuid 1938 tot onweersproken basis voor verdere handelingen maakt, zullen we onzerzijds helpen doen wat ons noodig schijnt voor den goeden opbouw van de Gereformeerde Kerken. Dat is zoo mijn „toepassing“ op een en ander. Heeft één der „vrienden van Ds Veldkamp“ niet geprofeteerd, dat 't „nieuwe kerkrecht“ het wel winnen zou? 't Was de redacteur van „Credo“. Maar óók in dezen liet hij alle argumentatie achterwege.

Intusschen is deze historie een helaas pikante illustratie bij onze artikelen: „respect voor meerdere vergaderingen“. Wie deze toetst (ook al beroept hij zich op voorgaande), wordt door Ds V. voorgesteld als zaaiër van wantrouwen. Maar als Prof. Greijdanus zijn ambt bedient in de pers, dan laat men hem praten. Of dacht men nu werkelijk, dat alle leden der particuliere synode van Friesland-Zuid konden uitmaken, wie de „beste canonici“ zijn? Natuurlijk kunnen ze dat niet, daar zijn de kwesties veel te ingewikkeld voor. Niettemin wordt op hen een beroep gedaan — tegen Kuiper, Rutgers, de doeleantie in. Studeerkamerwijsheld van den éénen professor wordt hier overgenomen. Maar die van den ander, als ze Ds V. niet aanstaat (op onvermeld gebleven gronden), wordt als molest afgewezen. In den grond is dit alles hoogst onbroederlijk, om maar niet van „partijdig“ te spreken.

K. S.

Buchman-beweging.

Onder „Stemmen uit onze kerken“ namen we twee getuigenissen op, die beide bezwaar inbrachten tegen de clausules, door de vergaderde Indische Kerken inzake de Buchmanbeweging genomen. Tot nu toe zweeg deze rubriek daarover; we verklaren daarom alsnog gaarne, het met de strekking van beide stukken eens te zijn. We zijn benieuwd, of ook deze onze bedenking tegen de beslissing van een vergadering, die de be-tekenis eener particuliere synode heeft, zal worden uitgelegd op de wijze van Ds Veldkamp e.s. Zoo ja, dan wordt ook in Nederland de kritiek op de Buchman-beweging en de bestrijding daarvan in het kerkelijk leven, gehinderd. Zoo neen, dan blijkt al weer, dat kritiek op besluiten van meerdere vergaderingen zoo gemakkelijk niet af te wimpelen zal zijn. We zullen maar afwachten.

Het treft, dat de Indische uitspraak zoo algemeen gehouden is, dat, indien ze juist ware, ze ook de Nederlandse toestanden regardeeren zou, voorzover n.l. ook in het moederland deze beweging ingang zoekt te verkrijgen. Maar daaruit vloeit tevens voort, dat de kritiek op meerdere vergadering soms onontkoombaar is. Wie het met de zakelijke en degelijke artikelen van Dr E. D. Kraan (in „De Reformatie“), en met zijn referaat op den Theologischen Schooldag, en zijn later geschrift eens is geweest, en daarbij blijft, is niet door eigen wil, doch door den gang van zaken in Indië gebracht tot een contra-positie tegenover de „meerdere vergadering“. 't Is bij alle narigheid maar goed, dat de historie zelf afrekent met lyrische ontboezemingen over meerdere vergaderingen, en ons daartegenover dwingt tot christelijke profeteeren.

Wij voor ons hebben bij dit alles nog eens gedacht aan de dagen van „Den Haag-West“. Toen hebben ook deze zelfde Indische Kerken zich laten hooren. Toen is óók gezegd: een particuliere synode! Maar wij vroegen ook toen naar de gronden.

Waar in den laatsten tijd ook in Nederland in enkele kerken voor de Buchmanbeweging attentie gevraagd is, mede door één der predikanten uit Indië, die te Arnhem den kerkeraad (een eerste vergadering) factisch be-moeilijkt, door publiek voor een Buchmanconferentie te spreken ter plaatse, waar die kerkeraad met groot geduld en voorzichtige liefde inzake Buchmanbeweging e.a. een afwijzend oordeel gevelde had, daar verblijdt ons dit Nederlandsch protest tegen de onbeslistheid der Indische Kerken. En we hopen, dat in het moederland de enkele stemmen, die in den geest van dezen Indischen predikant begonnen te spreken, zullen gaan zwijgen. Niet, indien ze niet overtuigd zijn. Laat dan maar openbaar worden, wat er onder ons leeft. We

hopen echter, dat ze zullen zwijgen, wijl beter inzicht opkwam. Want 'tis hoog tijd, dat de kerk het humanistisch streven dezer Oxford-beweging onderkenne en oordeele, om met het wapen des Woords de duivelen uit te werpen binnen en buiten de kerk, en daarbij te blijven prediken den naam van Hem, die vóór de grond-legging der wereld de namen der Zijnen heeft geschreven in souverain welbehagen. Want die prediking is in de Buchmanbeweging, blijkens officiële stukken, onmogelijk. Ze wordt er zelfs tegengestaan.

K. S.

De zelfstandigheid der plaatselijke kerk. (VI. Slot.)

Wij hebben getracht den regel in het licht te stellen, dat de plaatselijke kerk zelfstandig is en dat er geen hoogere machten zijn boven het ambt.

Ligt deze eenmaal vast, dan kan men gaan spreken over de moeilijke gevallen, waarvoor de meerdere vergaderingen in de kerkelijke praktijk soms komen te staan, waarin niet getheoretiseerd, maar gehandeld moet worden, al is het juist dan te meer noodig, dat de schriftuurlijke lijnen worden gekend.

Het kan h.v. wezen, dat een plaatselijke kerk dreigt verwoest te worden door ambtsdragers, die verkeerd leiden, zoodat classis of synode zich geroepen ziet in te grijpen, daar de gemeente zelf hiertegenover on-machtig is.

Bij onmacht en dreigenden ondergang kan men spreken van een geval van uiterste noodzaak.

Toch blijft het een geval van hooge uitzonde-ring.

Maar 'tis denkbaar, dat de synode zich gedrongen en geroepen weet om in te grijpen. Wanneer nu in dit geval aansluiting gevonden is bij het trouwe deel der gemeente, en de meerdere vergadering zich bewust is, iets te doen, wat anders haar taak niet is, dan is zulk optreden geteekend als nood- en uitzonderingsgeval, dat te meer den regel van de zelfstandigheid der plaatselijke kerk bevestigt. Het is ook dan niet het optreden van een hoogere heerschende macht.

Zuivere onderscheiding is noodig.

Geldt het h.v. de tucht over een predikant, dan moet die onderscheiden worden van die over ouderlingen, die de bediening van het ambt alleen in de plaatselijke kerk hebben.

Bij de toepassing der tucht op een predikant moeten weer onderscheiden worden de twee reeds aangegeven fasen: 1o. het vervallen verklaren van de bediening van het ambt in de kerken, wat de taak der meerdere vergadering is; en 2o. de ont-zetting uit het ambt, die alléén door de plaatse-lijke kerk kan geschieden.

Het ontbrekt vaak aan zuivere onderscheiding en dus aan zuivere toepassing.

Dit nu is, naar mijn bescheiden meening, oorzaak geweest, dat men gemeend heeft, dat, althans voor zulke gevallen, hoogere machten boven het ambt nood-zakelijk zijn.

Men wil dan zulke gevallen den regel doen aangeven, omdat men niet inziet, dat het uitzonderingsgeval is, die den bestaanden regel niet opheffen.

Zulke denkbare mogelijkheden stellen te meer in het licht de roeping en verantwoordelijkheid van de classes en synodes om getrouw toezicht te houden op de mindere vergaderingen, zoodat het kwaad, dat misschien straks onherstelbaar is, niet kan inwortelen, maar tijdig bezworen worde.

Dit eischt vooral groote strengheid bij de kerkvisitatie, wanneer het om de waarheid gaat en om de trouw bij het ambt in de kerk van Christus.

„De heiligheid is Uwen huize sierlijk.“

Hoogere machten zijn dus ook voor de uitzonde-ringsgevallen niet noodig, terwijl de meerdere vergade-ring, zonder deze hoogere macht, evenwel genoegzaam gezag heeft om op te treden tegen de verwoestende macht, die de kerk van Christus, welke Hij gekocht heeft door Zijn bloed, tracht te verdueren.

We zouden in volledigheid te kort schieten, wanneer we niet poogden, het karakter van het gezag der meere vergaderingen duidelijk in 't licht te stellen.

Wanneer we zeggen, dat dit gezag moreel en niet juridisch van aard is, zoo bevredigt dit niet.

Er ligt zeer zeker óók een juridisch element in door 't beroep op 't accoord, dat classe en synode kan laten gelden. Maar dit voere niet tot verwarring van de bi-zondere terreinen.

Het gezag der meerdere vergaderingen, evenals dat van den kerkeraad, is evenwel voldoende juist gekarak-teriseerd, wanneer we zeggen, dat het is: het gezag van Gods Woord in de Schrift, waaraan elke vergadering der kerk en ieder lid in geloofsgebondenheid onderworpen is.

Het begrip hoogere machten is verwerpelijk voor de kerk, want het breekt den natuurlijke groel en de eenheid, en het veronderstelt een splitsing in lager en hooger, wat alles tegen de levenswet van de kerk ingaat.

Het mag nooit worden de macht, die overheerscht; het blijft de liefde die heerscht.

De kerk, die bukt voor de Heilige Schrift, heeft het gezag van Gods Woord. Wanneer een vergadering van al de kerken in overeenstemming hiermee een uitspraak doet, dan heeft zij het gezag van Christus, niet alleen voor de kerk, maar ook voor de wereld. Hijzelf heeft juist dit gezag van het Woord der Waarheid met de grootste kracht, en toch niet met dwang of geweld, gehandhaafd door alles heen. Hij wees alle „hoogere“ (Zie vervolg op blz. 498.)

Het Gebed der Oogen.

Daar zijn in Gods Boek eenige uitdrukkingen over het gebed, die op een verschil in den toe-stand van den bidder wijzen.

Er is sprake van het opheffen der han-den. Dat is een gebed-in-den-vorm, hetzij publiek hetzij in de afzondering uitgesproken. Een aan-bidding waarbij gelegenheid bestond tot propa-deuse, wij hebben haar aangekondigd: laat ons bidden!

In de tweede plaats is er sprake van het op-heffen der stem. Een heerlijk voorrecht — een groot gevaar! Laat uw woorden we-nige zijn! waarschuwd ons de Heiland. Wij doen nog te dikwijls alsof er stond: laat uw woorden véle zijn. Vele gebeden gelijken op een redevoering, op een preek-met-punten of op een slichtelijke oefening. Heft uw handen op en verheft uw stem! Maar laten het uwe handen zijn, mijn broeder, uw ruwe werkheden, uw grellige kinderhanden en niet de gesoigneerde handjes-in-glacé. Laat het uw eigen stem zijn, die gij opheft tot God en niet een of ander vreemd, gemaakt geluid. Jakobus schreef eens: uit den-zelfden mond komt voort zegening en vervloeking. Dat kón hij schrijven, omdat hij óns niet gekend heeft, wij hebben daar verschillende stemmen voor. Wij zullen daar in de evangelisatie erg voor oppassen en wij zullen er in onze gezinnen en vergaderingen erg voor oppassen. Bidden is niet vroom-woorden, bidden dat is juist uit onze vroomheid uitgaan en als een onnoozel, hul-peloos wezentje staan voor den hoogen God.

Daarom is mij de derde uitdrukking zoo lief, welke de Schrift zoo gedurig gebruikt: het op-heffen der oogen. Niet altijd is er de ge-legenheid om de handen op te heffen. Niet steeds is er zelfs de mogelijkheid om de stem op te heffen. Tijdens den arbeid of in gezelschap kunnen wij zoo dringend behoefte hebben aan gemeen-schap met onzen Vader, terwijl wij toch niet meer kunnen doen dan de oogen opheffen tot Hem, Die in den hemel zit. Ik denk, dat het niet onze slechtste gebeden zijn, die wij op deze wijze op-zenden.

O, als die angstige oogen van ons de bergen zoeken, vanwaar onze hulpe komen zal, als die in-schrik-vergrootte pupillen den hemel zoeken, waar Hij gezeten is, onze Voorspraak en onze eenige Hope — dan zien de menschen niets aan ons, maar dan zegt de Heere: ziet hij bidt!

Ik weet niet of gij weleens in groot levensgevaar hebt verkeerd. Of uw voeten wel eens gestaan hebben op de drempelen van den dood. Kun gij u herinneren hoe gij u in die oogenblikken hebt gevoeld? Erg simpel, nietwaar, heel erg simpel. Gij geleekt toen niet veel op wat men een vroom mensch noemt. Gij waart in die oogen-blikken niet veel waard, niet eerwaard, noch wel-eerwaard. „Men moet niet van het lieve dood-zijn ijzen!“ is een regel uit een versje. Dat is waar-schijnlijk gemaakt achter een schrijftafel en de gouden Swan pende het rustig neer. De poel keurde zijn regel en knikte tevreden: dat is een móóie zin. Toen heeft hij een slokje thee genomen.

Met eenige verandering kon het ook een zin zijn uit een preek of uit een traktaatje, een zoet-vloeiende regel uit een lied: hoe zacht zien wij de vromen! Maar toen er nog slechts een wrakke plank was tusschen u en den dood, toen de motor van uw hart dreigde stil te staan, toen hebt gij zulke zinnen niet bedacht, is het niet zoo? Gij hebt geen handen opgeheven, er was geen tijd toe. Gij hebt uw stem niet opgeheven, gij hadt toen geen woorden. Gij hebt gedaan wat die man-nen en vrouwen gedaan hebben, van wie de Schrift zegt: „zij hieven hun oogen op!“ Meer niet! Er was niemand, die zeide: wat is hij vroom! Gij waart er zelf naderhand ook eenigszins verle-gen mede, dat gij het er niet beter had afgebracht in de ure des gevaars. De toga was u zoo plotseling afgegleden, gij stond daar voor den Allerhoogste als een simpel schepsel, gij hadt slechts dit ééne: Ik hef mijn oogen op!

Het was genoeg, broeder! Het was voor Gód genoeg.

O, zoo wil die lieve Vader u méér zien, opdat Hij u Zijn welbehagen kan bewijzen.

Eens zullen wij sterven. Slechts bij hooge uit-zondering sterven de menschen sprékend. Meestal is er niet veel van ons overgebleven als wij den drempel der eeuwigheid overschrijden gaan. Wij kunnen geen handen meer opheffen, ze liggen machteloos terneder. Wij kunnen geen stem meer opheffen, de spraak is ons vergaan. Maar wij heffen onze oogen op tot Hem, Die in den hemel zit en wij zien. Uitgegaan uit onze vroomheid, gaan wij het Land van Immanuel binnen!

N. B.